

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 22/4 03 om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelse nr. R 10).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Resumé

EU's og NATO's udvidelser har betydning for OSCE, der grundet sin brede medlemskreds og omfattende sikkerhedsbegreb er et oplagt forum for dialog, som kan medvirke til at imødegå nye skillelinier.

Porto-ministerrådsmødet i december 2002 sluttede at udarbejde en strategi for sikkerhed og stabilitet i det 21. århundrede samt at styrke OSCE's håndtering af trusler ved at afholde en årlig sikkerhedskonference med deltagelse af de relevante internationale organisationer.

Øget samarbejde, herunder ikke mindst mellem OSCE og EU, er en dansk prioritet. Det danske EU-formandskab var med til at give samarbejdet et kvalitativt løft gennem flere møder og bedre kontakt mellem OSCE og EU både om konkrete emner som Centralasien og generelt vedr. terrorbekæmpelse og menneskerettigheder.

Arbejdet indenfor OSCE's tre dimensioner: den politisk-militære, den menneskelige og den økonomisk-miljømæssige er under udvikling med en øget fokusering på at inddrage aspekter fra alle tre dimensioner i håndteringen af trusler. I 2003 er fokus på handel med mennesker, narkotika og våben.

Indenfor den menneskelige dimension er fokus bl.a. rettet mod minoriteter (Roma/Sinti), ligestilling, tolerance samt på dansk foranledning tortur.

OSCE's Parlamentarikerforsamling åbnede et forbindelseskantor i Wien, hvilket ventes at styrke samarbejdet mellem OSCE's regerings- og parlamentarikerdel yderligere.

Feltmissionerne er et vigtigt redskab i OSCE's værktøjskasse, og Balkan er fortsat den region, hvor OSCE er stærkest til stede i felten. OSCE's tilstedeværelse på Balkan målrettes i takt med en fortsat stabilisering og EU's øgede engagement. Samtidig øges ressourcerne gradvist i Centralasien og det sydlige Kaukasus bl.a. som led i OSCE's øgede fokus på terrorbekæmpelse.

I Belarus er OSCE atter til stede med internationalt personale efter en de facto afvikling af den tidligere mission fra belarussisk side. Gennem pres fra USA og EU-lande lykkedes det kort før nytår at nå til enighed med de belarussiske myndigheder om grundlaget for en ny mission.

Til trods for internationalt pres lykkedes det ikke at nå til enighed om en fortsættelse af OSCE's Bistandsgruppe i Tjetjenien. Der arbejdes fortsat på at finde en løsning.

Det hollandske OSCE-formandskab i 2003 er dynamisk og velforberedt.

OSCE i det nye Europa

Beslutningerne om at udvide NATO og EU ændrer Europakortet politisk og sikkerhedspolitisk og har derfor også stor betydning for den eneste pan-europæiske sikkerhedsorganisation, OSCE. OSCE favner som den eneste europæiske organisation alle lande i Europa, Nordamerika, Kaukasus samt de fem centralasiatiske republikker, hvilket giver OSCE en særlig rolle som forum for dialog. OSCE har en vigtig normdannende funktion og spiller en væsentlig rolle i forbindelse med at imødegå nye skillelinier i hele OSCE-området.

I en verden der i stigende grad udfordres af komplekse og grænseoverskridende problemstillinger kan ingen organisation håndtere udfordringerne alene. Dette var baggrunden for, at deltagerstaterne på OSCE-topmødet i Istanbul i 1999 vedtog *Platformen for Kooperativ Sikkerhed* med henblik på at styrke det internationale samarbejde om konfliktforebyggelse, krisestyring og post-konflikt håndtering. Siden har OSCE kontinuerligt arbejdet for at fremme arbejdsdelingen imellem de forskellige internationale aktører under hensyn til deres respektive mandater og komparative fordele på basis af OSCE's værdinormer. Senest var der på Ministerrådsmødet i Porto i december 2002 enighed om at gennemføre en *årlig sikkerhedskonference* med henblik på at drøfte indsatsen overfor de nye sikkerhedstrusler.

På det konkrete plan har OSCE gennem sine 17 *feltmissioner* et tæt samarbejde med de øvrige internationale organisationer, herunder FN, EU, Europarådet samt NATO. OSCE's største og mest omfattende feltmissioner har været på *Balkan*. I takt med EU's øgede aktivitetsniveau i regionen søger OSCE en reduceret og mere målrettet tilstedeværelse for OSCE på Balkan. Samtidig øger OSCE sit engagement i *Centralasien*,

herunder ikke mindst som følge af prioriteringen af terrorbekæmpelse. OSCE er i modsætning til f.eks. EU fysisk til stede i alle fem centralasiatiske republikker i form af feltmissioner og har et netværk af kontakter til såvel myndigheder som civilsamfund og indblik i de udfordringer, regionen står overfor. Også OSCE's tilstedeværelse i *det sydlige Kaukasus* er blevet øget i 2002, hvor OSCE ligeledes har feltmissioner i alle tre lande.

OSCE's årsbudget på 1,5 mia. kr. dækker udgifterne til feltmissioner i 17 lande, sekretariat og andre institutioner. Danmarks bidrag til OSCE udgjorde 27,5 mio. kr. i 2002. Hertil kommer 2 mio. kr. til konkrete OSCE-projekter på landeniveau, herunder bl.a. work-shops om hvidvaskning af penge, retshjælp til minoritetsgrupper samt medierådgivning. Herudover støtter Danmark OSCE ved sekundering af eksperter, primært til organisationens missioner i felten. I 2002 var der således 12 udsendte til Kosovo, Bosnien, Makedonien (FYROM), Tjetjenien, Georgien og Tadjikistan. Endelig sekunderer Danmark også løbende valgobservatører, der samarbejder med valgobservatører fra OSCE's Parlamentariske Forsamling.

Ministerrådsmødet i Porto: OSCE i et Europa under forandring

Hovedtemaet på OSCE's ministerrådsmøde i Porto d. 6-7. december 2002 var OSCE's rolle i europæisk sikkerhed og stabilitet. Baggrunden var dels det ændrede europæiske politiske og sikkerhedspolitiske landskab, dels et stærkt ønske fra især SNG-deltagerstaterne om at øge fokus på de sikkerhedspolitiske spørgsmål. På SNG-side har det været opfattelsen, at OSCE i for høj grad har fokuseret på de menneskeretlige aspekter af OSCE-samarbejdet og ikke viet de politisk-militære og økonomisk-miljømæssige aspekter tilstrækkelig opmærksomhed.

I Porto blev der opnået enighed om en række beslutninger indenfor den *politisk-militære dimension*. På baggrund af et amerikansk-russisk initiativ vedtog deltagerstaterne retningslinierne for udarbejdelsen af en *OSCE-strategi for sikkerhed og stabilitet i det 21. århundrede*. Fokus er rettet mod at udbygge OSCE's evne til at håndtere de nye sikkerhedstrusler, primært terrorisme, baseret på organisationens komparative fordele, hvilket specielt er OSCE's brede sikkerhedsbegreb og den store medlemskreds, herunder det sydlige Kaukasus og Centralasien. Opfølgning-

gen på ministerrådsbeslutningen vil foregå i en arbejdsgruppe under ledelse af den danske OSCE-delegationschef i Wien. Arbejdsgruppen har til opgave at udarbejde et udkast til OSCE-strategien, der vil skulle vedtages på ministerrådsmødet i december 2003. Det endelige strategidokument vil danne rammerne om OSCE's nye sikkerhedspolitiske rolle.

Desuden vedtog man i Porto at afholde en *årlig sikkerhedskonference* med henblik på at drøfte indsatsen overfor sikkerhedstrusler, herunder indsatsen mod terrorisme, udvalgte våbenkontrolemler, konfliktforebyggelse, politiaktiviteter m.v. Sikkerhedskonferencen vil være en ramme for en styrket dialog om sikkerhed ikke kun indenfor OSCE men også mellem OSCE og de relevante internationale og regionale organisationer. FN, NATO og EU ventes at deltage i de årlige møder. Den første sikkerhedskonference finder sted i Wien den 25.-26. juni 2003.

Endvidere vedtog deltagerstaterne i Porto et anti-terrorisme charter, og man gennemgik opfølgningen på OSCEs terrorismehandlingsplan fra ministerrådsmødet i Bukarest december 2001.

I Porto blev det også besluttet at styrke den *økonomisk-miljømæssige dimension* gennem udarbejdelsen af et nyt strategidokument for denne dimension, herunder med anbefalinger og forslag til nye forpligtelser på området. Det årlige store møde indenfor den økonomisk-miljømæssige dimension, Det Økonomiske Forum, der holdes i Prag vil i 2003 have temaet: »Handel med mennesker, narkotika og små og lette våben: nationale og internationale økonomiske effekter«. Emnet er valgt på forslag fra det hollandske OSCE-formandskab, der i 2003 har gjort ulovlig handel med mennesker, narkotika, våben m.v. til et af prioritetsområderne for sit formandskab. Emnet har endvidere god sammenhæng med ministerrådsmødets beslutning indenfor den *menneskelige dimension* om at styrke OSCE's indsats til bekæmpelse af menneskehandel, herunder at øge fokus på de økonomiske aspekter af menneskehandel. OSCEs beskæftigelse med et emne som ulovlig menneskehandel illustrerer, at organisationen har en speciel rolle at spille, eftersom alle aspekter af problemet kan belyses indenfor OSCEs brede sikkerhedsbegreb. Endvidere tilsikrer den brede medlemskreds, at både afsender- og modtagerlandene for den ulovlige handel er repræsenteret på lige fod.

OSCE og EU: kvalitativt løft i samarbejdet

EU-udvidelsen vil betyde, at EUs medlemsstater vil udgøre næsten halvdelen af OSCE's 55 deltagerstater. Dermed får EU endnu større muligheder for at benytte OSCE aktivt og sikre synergi mellem EUs egen indsats og OSCEs. Gennem OSCE vil EU i højere grad kunne fremme egne mål og dermed bidrage til at fremme et frit, demokratisk og mere integreret OSCE-område. Et *forstærket samarbejde mellem OSCE og EU og en styrkelse af EU's profil i OSCE* var derfor det danske EU-formandskabs hovedprioritet på OSCE-området.

Gennem en markant styrkelse af mødeaktiviteten og besøgsudvekslingen mellem de to organisationer blev der i anden halvdel af 2002 skabt et kvalitativt løft i samarbejdet mellem EU og OSCE og en større gensidig forståelse i de to organisationer. EUs Høje Repræsentant talte til OSCEs Permanente Råd i Wien, og for første gang havde EUs ambassadrtrioika fra den Politiske og Sikkerhedspolitiske Komité i Bruxelles møder i Wien med OSCE-formandskabet og OSCEs generalsekretær. Desuden deltog en række ledende OSCE-medarbejdere for første gang i EU-møder i Bruxelles med henblik på at fremme mulighederne for øget samarbejde. Samtidig øgedes kontakterne også mellem OSCE's missioner ude, EU-landenes ambassader samt EU-Kommissionens repræsentationer i de enkelte lande. Der blev desuden afholdt en række fællesmøder mellem de enkelte arbejdsgrupper i EU, herunder med deltagelse af cheferne for de relevante OSCE-missioner. Der blev også gjort en stor indsats for på projektniveau at styrke samarbejdet, herunder bane vej for øget koordinering og EU-finansiering af visse OSCE-projekter, specielt i Centralasien.

Indsatsen for at forbedre samarbejdet mellem EU og OSCE gav god mulighed for at skabe synergi. Dette blev specielt tydeligt i forhold til *Belarus*. Efter at det i OSCE-regi havde vist sig umuligt at opnå belarussisk tilsagn om en fortsat OSCE-tilstedeværelse i landet, blev der blandt 14 EU-lande og støttet af USA opnået enighed om at indføre visumrestriktioner overfor præsident Lukashenko og en række fremtrædende støtter. Belarus har nu givet tilsagn om at ville acceptere en fortsat OSCE-tilstedeværelse i landet.

På menneskerettighedsområdet sås en stærkere EU-profil under Gennemgangskonferencen i september i Warszawa og andre møder under OSCE's Menneskelige Dimension. Dette

medvirkede til at skabe en større sammenhæng mellem de forskellige indsatsområder og internationale instrumenter, som EU har til rådighed, hvorved EU's menneskerettighedspolitik markeres klarere. Indenfor terrorbekæmpelse blev ikke mindst et tættere samarbejde på politiområdet, hvor OSCE har erfaring og ekspertise, prioriteret, hvilket hang tæt sammen med udviklingen af et tættere OSCE-EU-samarbejde i forhold til Centralasien.

Rusland i OSCE

Ruslands rolle i OSCE er vigtig, fordi Rusland er en central europæisk partner. Den russiske entusiasme overfor OSCE-samarbejdet har varieret over de seneste år. Rusland har fundet, at OSCEs store fokus på menneskerettigheds-spørgsmål har skygget for udvikling af den politisk-militære dimension og den økonomisk-miljømæssige dimension. Kravet om en anden balance i OSCEs arbejde har ikke været til at tage fejl af. Hertil kommer, at menneskerettighedsarbejdet – herunder via arbejdet i OSCEs feltmissioner – efter russisk opfattelse har ført til ensidig kritik af situationen i Rusland (Tjetjenien) og det øvrige SNG.

Ruslands kritiske holdning kom klarest til udtryk i forbindelse med forhandlingerne i slutningen af 2002 om en forlængelse af mandatet for *OSCE's Bistandsgruppe i Tjetjenien*. Det lykkedes ikke at nå til enighed om et nyt mandat for Bistandsgruppen, som derfor blev lukket ved udgangen af året. Rusland lagde vægt på, at Bistandsgruppen alene skulle beskæftige sig med humanitær bistand, tilbagevendende af flygtninge, social rehabilitering m.v.. Rusland ønskede således ikke, at Bistandsgruppen skulle fortsætte med at monitorere og rapportere om menneskerettighedssituationen i Tjetjenien. Rusland har imidlertid udtrykt interesse for fortsat at arbejde sammen med ODIHR og andre OSCE-institutioner. Det hollandske formandskab for OSCE undersøger derfor mulighederne for en form for OSCE-tilstedeværelse i Tjetjenien. I forbindelse med folkeafstemningen om en ny forfatning i Tjetjenien d. 23. marts 2003 besluttede ODIHR at udsende en mindre ekspertmission til Tjetjenien på selve valgdagen.

Indenfor den politisk-militære og økonomiske dimension har Rusland fremlagt en række forslag til styrkelse af OSCE, herunder forslag til et OSCE-strategidokument om trusler mod sikkerhed og stabilitet i Europa i det 21. århundrede, der blev fremsat i fællesskab med USA.

OSCE's Parlamentarikerforsamling

Den Parlamentariske Forsamling (PA) spiller en væsentlig rolle dels som bindeled mellem nationale parlamenter og OSCE, dels som det forum, hvor nationale parlamentarikere fra OSCE-området kan udveksle erfaringer om udvikling af demokratiske institutioner og principper.

Åbningen af PA's *forbindelseskontor* i Wien primo 2003 var et vigtigt led i et styrket samarbejde med de øvrige OSCE-institutioner og de permanente nationale OSCE-delegationer i Wien. Selv om det foreliggende udkast til samarbejdsaftale mellem PA og OSCEs regeringsdel endnu ikke er blevet underskrevet, er en række konkrete samarbejdsinitiativer, herunder PA's mulighed for at kommentere OSCE's budget, trådt i kraft.

Sammenhængen og komplementariteten mellem PA's og regeringsdelens arbejde blev illustreret på PA's *sommersession* i Berlin i juli 2002. Den parlamentariske fokus på OSCE's rolle i den internationale terrorbekæmpelse var et vigtigt element i OSCEs øvrige beskæftigelse med emnet. OSCE's journalist- og demokratipris gik i år til journalisten, Friedrich Orter (Østrig) og Pavel Sheremet (Belarus). Under *vintermødet* i Wien i februar 2003 var fokus rettet mod OSCE's rolle i den nye europæiske sikkerhedsarkitektur i forberedelse af sommersessionen i Rotterdam den 5.-9. juli 2003. Samtidig modtog den russiske journalist, Anna Politkovskaja, OSCE's journalist- og demokratipris, for sit arbejde til for menneskerettigheder og mediefrihed i ikke mindst Tjetjenien.

PA's medlemmer har herudover deltaget i en række *valg- og feltmissioner*, herunder senest i forbindelse med præsidentvalget i Armenien i februar/ marts 2003. Derudover fortsatte PA's *ad-hoc komité for Belarus* arbejdet med at vurdere den demokratiske udvikling i landet. Det blev i februar 2003 besluttet genoptage Belarus i PA efter længere årrækkes udelukkelse på grund af uenighed om det belarussiske parlaments status.

Den Menneskelige Dimension

OSCEs fælles værdisæt og forpligtelser inden for demokrati- og menneskerettighedsområdet er en helt central del af OSCE. EU's udvidelse og udviklingen i de nyere demokratier i øst samt den nye sikkerhedspolitiske dagsorden i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme sætter i stigende grad sit præg på den menneskelige dimension.

OSCEs institutioner, herunder *Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneske-retigheder (ODIHR)*, *Højkommissæren vedr. Nationale Mindretal (HCNM)* og *Repræsentanten for Frie Medier (RFOM)*, overvåger, rådgiver om og bistår deltagerlandene i overholdelsen af deres OSCE-forpligtelser. Aktiviteterne spænder fra juridisk rådgivning vedr. mindretalsvilkår over valgobservation, tidlig varsling af interne konflikter og rapportering om pressecensur. OSCEs *feltmissioner* bidrager med projektbistand relateret til den menneskelige dimension. Projekterne spænder vidt – fra støtte til kapacitetsopbygning i retsvæsenet over menneskerettighedstræning af politi- og fængselspersonale til støtte til civilsamfundsudvikling.

Gennemgangen af deltagerstaternes overholdelse af deres OSCE-forpligtelser under den menneskelige dimension finder sted på en række årlige møder og seminarer, hvor der er mulighed for at *påtale* evt. manglende overholdelse og påvirke deltagerstater til en forstærket indsats. Der tilstræbes bred deltagelse af NGO'er, eksperter og repræsentanter fra OSCEs institutioner og fra andre internationale organisationer. Det store årlige *gennemførelsesmøde* om deltagerlandenes efterlevelse af deres forpligtelser finder sted hvert efterår i Warszawa, hvor ODIHR har sit sæde. Endvidere arrangerer ODIHR *et årligt seminar* over et emne af særlig interesse for OSCE. I maj 2003 sættes fokus på kvinders deltagelse i politik og økonomi. Endelig afholdes *tre årlige supplerende møder* af 1-2 dages varighed i Wien, med henblik på at udforske aktuelle temaer på OSCEs dagsorden. I april 2003 bliver der afholdt et møde om Roma/Sinti. De to øvrige supplerende møder i 2003 planlægges afholdt i juli og november og vil vedrøre hhv. religions- og trosfrihed og forebyggelse af tortur, hvilket bl.a. prioriteres på dansk foranledning. Hertil kommer to konferencer om anti-semitisme og tolerance og racisme, der finder sted i juni og september 2003. Et fælles træk ved møderne i 2003 er rettingsspektivet med fokus på minoriteter og andre traditionelt særligt udsatte grupper.

Gennemførelsesmødet i 2002 fandt sted på grundlag af nye møderegler, der betød, at den generelle gennemgang af deltagerstaternes forpligtelser overfor OSCE var indskrænket til én uge, bestående af en række hovedemner: demokratiske institutioner, retsstatsprincipper, tolerance og ikke-diskrimination, fundamentale frihedsrettigheder samt humanitære emner. Herved blev den anden uge frigivet til debat om et

par udvalgte aktuelle emner, i 2002 menneskehandel og valg.

Ændringerne af gennemførelsesmødets spileregler førte til væsentlige forbedringer, herunder en tydeligere fokusering på og bedre adgang til for deltagerne at fremkomme med konkrete anbefalinger. Formatet for mødets anden del gav mulighed for friere drøftelse af udvalgte temaer, hvilket samtidig tildelte ODIHR en mere styrende rolle. Revisionen af mødeformen havde ligeledes en gavnlig virkning ved at bremse senere års tendens til vigende deltagelse af de store internationale interesseorganisationer som Amnesty International, Human Rights Watch mfl.

Ligesom på tidligere gennemførelsesmøder havde EU-landene på forhånd aftalt en arbejdsdeling ved at udarbejde koordinerede indlæg om de forskellige emner. Danmark havde i 2002 ansvaret for at udarbejde og koordinere et indlæg om bekæmpelse af tortur. I tilslutning til at afgive et EU-indlæg herom, afholdt Danmark på national basis, i samarbejde med International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT), et særligt møde om tortur i margen af gennemførelsesmødet. EU's indlæg og anbefalinger blev offentliggjort på mødets officielle hjemmeside og blev oversat til russisk mhp. at imødekomme de mange russisktalende deltagere. Det danske EU-formandskab afgav endvidere EU's åbnings- og afsluttende indlæg i plenum. Flere medlemslande afgav desuden korte nationale ekspertindlæg om emner af særlig interesse, eksperter fra Danmark afgav herunder korte indlæg om bekæmpelse af hhv. tortur og menneskehandel. Som ved tidligere møder gav især emnerne nationale mindretal og religionsfrihed anledning til skarpe debatter og defensive indlæg fra stater under kritik.

OSCE's felttilstedeværelse

I Serbien og Montenegro (indtil den 4. februar 2003 Forbundsrepublikken Jugoslavien) har OSCE bidraget til de forfatningsændringer, der banede vejen for den nye statsdannelse. Samtidig bistår OSCE både Serbien og Montenegro med udarbejdelsen af deres respektive forfatninger, der skal vedtages inden seks måneder efter dannelsen af den nye stat Serbien og Montenegro. I 2002 blev der også afholdt en række valg, som OSCE var involveret i. Valgenes gennemførelse levede generelt op til de internationale valgstandarder, men var præget af lav valgdeltagelse. I efteråret blev det serbiske præsident-

valg således erklæret ugyldigt to gange grundet for lav valgdeltagelse. I Montenegro blev der afholdt parlamentsvalg i både april og oktober, idet der blev udskrevet nyvalg, da det ikke lykkedes at samle et flertal efter parlamentsvalget i april. Derudover blev der også gennemført præsidentvalg to gange i Montenegro, hvor valget som i Serbien måtte gå om som følge af for lav stemmedeltagelse. Samtlige valg blev gennemført med støtte fra ODIHR. Samtidig har OSCE fortsat uddannelse af en multietnisk politistyrke og støtte til udviklingen af demokratiske institutioner og overholdelse af menneskerettighederne. Der arbejdes også med kapacitetsopbygning til brug for national retsforfølgning af krigsforbrydelser. I det sydlige Serbien/Presevo arbejdes der over en bred front på tillidsskabende foranstaltninger, der skal bidrage til at dæmpe de etniske spændinger, herunder specielt gennem øget integration af albanerne og socio-økonomisk udvikling. I Kosovo var OSCE ansvarlig for gennemførelse af lokalvalget i oktober. Det er forventningen, at Kosovos myndigheder i fremtiden selv skal afholde valg, herunder parlamentsvalget i 2004. Da organiseret kriminalitet er blandt de største trusler mod Kosovos demokrati, fortsætter OSCE polititørningsprogrammet – indtil videre er 5.500 politifolk blevet uddannet – og har iværksat styrkelse af andre offentlige myndigheder, herunder støtte til de nye kommunalbestyrelser, der blev valgt i efteråret. OSCE står også for efteruddannelse af domme-

I Makedonien (FYROM) afholdtes parlamentsvalg i september med støtte fra ODIHR. Valget forløb positivt og den efterfølgende fredelige og relativt hurtige regeringsdannelse giver håb om en yderligere normalisering af det politiske miljø. OSCE's vigtigste opgaver er en fortsat støtte til en forbedret situation i de etnisk-albanske områder bl.a. gennem fremme af samarbejdet mellem politi og civilbefolkning og uddannelse af yderligere 500 etnisk-albanske politifolk pr. 1. juli 2003. I forbindelse med den regionale konference om grænsesikkerhed i maj 2003 – Ohridkonferencen – har OSCE tilbudt at bidrage med en øget indsats i form af træning af grænsepolitier, fremme af samarbejde mellem grænsemyndighederne og opbygning af institutioner på nationalt og regionalt niveau. OSCE's bidrag vil finde sted på baggrund af OSCE's missioner i regionen.

I Bosnien-Herzegovina gennemførte myndighederne – med rådgivning fra ODIHR – for før-

ste gang selv parlamentsvalget i oktober, der generelt levede op til de internationale valgstandarder. Dette er ikke mindst muliggjort af OSCE's mangeårige støtte til styrkelse af myndighedernes kapacitet til gennemførelse af valg. På demokratiseringsrådet fokuseres bl.a. på træning af lokale politikere, herunder m.h.p. kommunalvalgene i 2004. På menneskerettighedsområdet har OSCE i samarbejde med den Høje Repræsentant og UNHCR udarbejdet en strategi med henblik på at accelerere gennemførelsen af ejendomsloven, hvilket vil kunne lette flygtninge-/internt fordrevnes tilbagevenden. På uddannelsesområdet har OSCE endvidere overtaget den overordnede koordinerende rolle i forhold til de internationale aktørers indsats på området. Der vil bl.a. blive fokuseret på lighed og adgang til uddannelse.

I *Albanien* er den internationale fokus rettet mod etableringen af en retsstat. OSCE bidrager i den forbindelse med overvågning af menneskerettighedssituationen, kapacitetsopbygning af politiske institutioner (specielt parlamentet), støtte til civilsamfundet og til reformer på retsområdet. OSCE er også aktiv i forhold til forbedring af grænsesamarbejdet i forhold til Kosovo og Makedonien (FYROM).

I *Kroatien* er OSCE's indsats koncentreret om de serbiske flygtninges tilbagevenden og generhvervelse af ejendom, støtte til reform af domstolssystemet, samt støtte til udarbejdelse af en ny minoritetslov.

Den politiske situation i *Belarus* udvikler sig i stadig mindre demokratisk retning. OSCE's Bistands- og Monitoreringsgruppe, der har haft til opgave at bistå de belarussiske myndigheder med at fremme demokratisering og overholdelse af OSCE-forpligtelserne, har fra begyndelsen haft vanskelige arbejdsbetingelser. Dette forværredes i 2002, da de belarussiske myndigheder undlod at forlænge de internationale medarbejders visa efterhånden som de udløb, hvorved Gruppens arbejde reelt ophørte i oktober 2002, da den sidste internationale medarbejder måtte forlade Belarus. Den ensidige belarussiske de facto afvikling af gruppen medførte, at 14 EU-lande og USA indførte visum-restriktioner overfor præsident Lukashenko og syv af dennes ministre. Den 30. december 2002 opnåedes enighed mellem Belarus og OSCE om et nyt mandat for en OSCE-tilstedeværelse i Belarus per 1. januar 2003, hvis kernemandat fortsat er monitorering af og rapportering om menneskerettighedssituationen i Belarus.

Udviklingen i Belarus er et klart eksempel på fordelene ved et tættere samarbejde mellem OSCE og EU. OSCE's politik overfor Belarus blev bakket op af EU og styrkede dermed OSCE's position ved offentligt at understrege, at manglende fremskridt i forhandlingerne om et nyt mandat også havde konsekvenser for Belarus' forhold til EU. For EU har samarbejdet med OSCE om menneskerettigheder og demokrati betydning med henblik på at bringe Belarus nærmere til opfyldelsen af EU's krav til Belarus.

I *Moldova* bistår OSCE's mission myndighederne med konfliktløsning, dels gennem en økonomisk fond til støtte for tilbagetrækning og destruktion af (russisk) ammunition fra Transnistrien, dels ved demokratiudvikling, herunder særligt spørgsmålet om den fremtidige statsretlige status for regionen *Transnistrien*. De politiske forhandlinger herom blev genoptaget i foråret 2002 efter en længere pause, men gik i stå igen i efteråret 2002 som følge af transnistrisk modstand. EU har med henblik på at lægge pres på de transnistriske myndigheder primo 2003 indført visa-restriktioner for en række af de øverste repræsentanter fra de transnistriske myndigheder. Der er visse tegn på fremskridt i de atter genoptagne forhandlinger, og der har også været visse fremskridt i tilbagetrækningen af det russiske militærudstyr.

I *Ukraine* bistår OSCE myndigheder og civilsamfund med projektbistand indenfor politisk og social udvikling. Den politiske situation i Ukraine har været anspændt siden parlamentsvalget i marts 2002, hvilket i nogen grad må ventes at fortsætte indtil præsidentvalget i 2004. Samtidig udestår der fortsat gennemførelse af reformer og sikring af grundlæggende rettigheder på en række områder, herunder særligt på retsområdet og adgangen for og til frie og uafhængige medier. Begge områder som OSCE's kontor for projektkoordinering beskæftiger sig med.

OSCE's indsats i *Georgien* præges af en række uløste konflikter, herunder *Abkhasien* og *Sydossetien*, der fortsat truer stabiliteten i området og landets enhed. OSCE har bl.a. til opgave at overvåge grænsen mellem Georgien og Rusland/-Tjetjenien. Grænseovervågningsmissionen, der indtil d. 1. marts 2003 blev ledet af den danske brigadegeneral Hee, har bidraget til at stabilisere situationen i grænseområdet og dermed forbedret relationerne mellem Georgien og Rusland. EU yder finansiel støtte til de georgiske

grænsevagter, der beskytter OSCE's ubevæbnede observatørkorps. OSCE-overvågningen er senest blevet udvidet til også at dække grænsen mellem Georgien og Rusland/Ingusjetien, og grænsen mellem Georgien Rusland/Dagestan.

OSCE's mission i *Armenien* er koncentreret om støtte til civilsamfundet, udarbejdelse af lovgivning om en ombudsmandsinstitution og træning af journalister. ODIHR overvågede afholdelsen af præsidentvalget, der fandt sted ultimo februar/primomarts og konkluderede, at valgenes gennemførelse generelt ikke levede op til de internationale valgstandarder. ODIHR vil ligeledes overvåge parlamentsvalget den 25. maj 2003. OSCE's mission i *Azerbajdjan* udfører opgaver, der svarer til opgaverne i *Armenien*. Også i *Azerbajdjan* ventes OSCE gennem ODIHR at overvåge præsidentvalget i efteråret 2003.

OSCE's *Minsk-gruppe*, der ledes i fællesskab af USA, Rusland og Frankrig, bistået af personlige repræsentanter udnævnt af OSCE-formandskabet, har siden 1992 søgt at bidrage til en politisk løsning af konflikten omkring *Nagorno-Karabakh*, (en armensk enklave i *Azerbajdjan* som siden 1988 har ønsket en sammenslutning med *Armenien*). Til trods for en række forslag fra Minsk-gruppen er der ikke opnået gennembrud i forhandlingerne om en aftale om en politisk status for *Nagorno-Karabakh* og de fordrevnes muligheder for at vende tilbage. Fremskridt i situationen ventes først at kunne ske efter gennemførelsen af præsidentvalget i *Azerbajdjan* i efteråret 2003.

OSCE har missioner i alle fem *centralasiatiske republikker* (*Kazakhstan, Kirgizistan, Tadjikistan,*

Turkmenistan og *Uzbekistan*), hvor ODIHR gennemfører en række projekter til træning og uddannelse af fængselsbetjente og grænsevagter, udvikling af civilsamfund, styrket overholdelse af menneskerettighederne, øget respekt for kvinders og minoriteters rettigheder samt valgobservation. OSCE's politirådgiver bidrager til uddannelse af politi i *Kirgizistan*, og projektet ventes senere udvidet til *Tadjikistan*.

OSCE's hovedindsatser i *Centralasien* er samlet indenfor *demokratisering, menneskerettigheder og bekæmpelse af terrorisme*. Tidligere var OSCE's projekter hovedsageligt vægtet indenfor fremme af demokrati og menneskerettigheder, men i de seneste år vægtes også projekter, der dæmmer op for sikkerhedsmæssige problemer som f.eks. narkotika- og våbensmugling og anden organiseret kriminalitet, der ikke blot kan destabilisere landene i regionen, men også finansiere terrorisme.

I efteråret og vinteren 2002 rettedes fokus særligt mod *Turkmenistan*, idet 10 OSCE-stater i december besluttede at iværksætte den såkaldte *Moskva-mekanisme*, der muliggør indhentning af information om menneskerettighedskrænkelser i et land og udsendelse af eksperter til det pågældende land. Baggrunden var regeringens hårdhændede reaktion på et attentatforsøg mod præsidenten.

Hermed slutter redegørelsen.

86. møde

Tirsdag den 29. april 2003 kl. 13.00

Dagsorden

- 1) Spørgsmål til ministrene.**
(Spørgetimen).
- 2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for folketingsmedlemmerne**
Troels Lund Poulsen (V) og Søren Søndergaard (EL).
- 3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.**
- 4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 160:**
Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven. (Bindende ligningssvar fra kommunerne). Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand). (Fremsat 19/2 2003. Første behandling 27/2 2003. Betænkning 9/4 2003. Anden behandling 22/4 2003. Tillægsbetænkning 23/4 2003).
- 5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 161:**
Forslag til lov om ændring af lov om Statens Kunstfond. (Ophør af igangsætningsstipendier). Af kulturministeren (Brian Mikkelsen). (Fremsat 19/2 2003. Første behandling 12/3 2003. Betænkning 2/4 2003. Anden behandling 24/4 2003).
- 6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 134:**
Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser m.v.). Af socialministeren (Henriette Kjær). (Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 10/4 2003. Anden behandling 22/4 2003).
- 7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 136:**
Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten – særlige dørråbnere, fastholdelse og flytning). Af socialministeren (Henriette Kjær). (Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 10/4 2003. Anden behandling 22/4 2003).
- 8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 106:**
Forslag til lov om markedsføring af sundhedsydelser. Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen). (Fremsat 5/12 2002. Første behandling 23/1 2003. Betænkning 9/4 2003. Anden behandling 22/4 2003).
- 9) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 110:**
Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Chile på den anden side. Af udenrigsministeren (Per Stig Møller). (Fremsat 14/3 2003. Første behandling 26/3 2003. Betænkning 11/4 2003).
- 10) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 75:**
Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 tillige med den dertil knyttede aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af konventionens kapitel XI samt Danmarks tiltrædelse af aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdømstol og protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed. Af udenrigsministeren (Per Stig Møller). (Fremsat 24/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 8/4 2003).
- 11) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 63:**
Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en pulje til ernæringsrigtig og økologisk mad i skoler og daginstitutioner. Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl. (Fremsat 7/1 2003. Første behandling 25/2 2003. Betænkning 23/4 2003).

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 180:
 Forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af De Europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande. (Skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af produkter med både civil og militær anvendelse (dual use-produkter)).
 Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
 (Fremsat 12/3 2003. Første behandling 28/3 2003. Betænkning 24/4 2003).

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 172:
 Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og af museumsloven. (Ændringer som følge af Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 m.v.).
 Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt).
 (Fremsat 27/2 2003. Første behandling 12/3 2003. Betænkning 23/4 2003).

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 125:
 Forslag til lov om universiteter (universitetsloven).
 Af videnskabsministeren (Helge Sander).
 (Fremsat 15/1 2003. Første behandling 24/1 2003. Betænkning 10/4 2003).

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 126:
 Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Konsekvensændringer i forbindelse med universitetsreformen).
 Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
 (Fremsat 15/1 2003. Første behandling 24/1 2003. Betænkning 10/4 2003).

16) Forespørgsel nr. F 29:
 Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om det amerikanske missilskjoldprojekt og Thuleradaren].
 Af Søren Søndergaard (EL) og Villy Søvnald (SF) m.fl.
 (Forespørgslen anmeldt 7/1 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 14/1 2003).

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 158:
 Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen venter med at besvare den amerikanske anmodning om opgradering af Thuleradaren, indtil en ny forsvarsaftale til afløsning af forsvarsaftalen af 1951 er aftalt mellem Grønland, Danmark og USA.
 Af Kuupik Kleist (IA) og Lars-Emil Johansen (SIU).
 (Fremsat 22/4 2003).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetimen

Formanden:

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen er i dag til stede statsministeren, justitsministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og socialministeren.

Til statsministeren er anmeldt følgende hovedspørgere:

1. Keld Albrechtsen
2. Anne Bastrup
3. Villy Søvnald

Til justitsministeren er anmeldt følgende hovedspørgere:

4. Elisabeth Arnold
5. Jesper Langballe

Til indenrigs- og sundhedsministeren er anmeldt følgende hovedspørgere:

6. Birthe Skaarup
7. Sophie Hæstorp Andersen

Til socialministeren er anmeldt følgende hovedspørgere:

8. Lotte Bundsgaard.

Er der flere, der ønsker at tilmelde sig som hovedspørgere? (*Ophold*). Det ikke tilfældet.

Jeg vil allerede her annoncere, at jeg maks. giver mulighed for to medspørgere. Hvis vi skal komme helskindet igennem det her inden for 1 time, er det nok nødvendigt.

Jeg giver først ordet til hr. Keld Albrechtsen.

Spm. nr. US 110**Keld Albrechtsen (EL):**

Det er på baggrund af, at Politiken i søndags oplyste, at Europa-Kommissionen har sendt Danmark en såkaldt åbningsskrivelse, altså truer med at trække Danmark for EF-Domstolen, fordi der skal føres en dansk kampagne til begrænsning af brugen af visse kræftfremkaldende og hormonforstyrrende stoffer.

Nu er jeg klar over, at statsministeren næppe er inde i detaljerne i denne sag, men det, jeg gerne vil spørge statsministeren om, er: Er statsministeren enig med mig i, at vi ikke kan acceptere en situation, hvor Europa-Kommissionen truer med at slæbe Danmark for retten, alene fordi en dansk regering har nogle synspunkter, hvor man her vil opfordre til at lade være med at bruge bestemte giftige stoffer?

Europa-Kommissionens angreb er rettet alene mod ytringsfriheden, og det forekommer mig, at kæden simpelt hen er hoppet af nede i Bruxelles. Det håber jeg at statsministeren vil være med til at understrege i meget klar tekst.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan bekræfte over for hr. Keld Albrechtsen, at jeg bestemt ikke kender detaljerne i den sag og i hvert fald skal have lejlighed til at dykke nærmere ned i det, før jeg kan give konkrete svar.

Normalt vil det jo være sådan, at åbningsskrivelser relaterer sig til formodninger om eller påstande om, at et land har krænket de EU-regler, der gælder, og ikke alene er baseret på det, som hr. Keld Albrechtsen kalder ytringsfriheden.

Derfor ville jeg tvivle på, at sagen forholder sig, som hr. Keld Albrechtsen beskriver den. Men jeg må falde tilbage på min indledende bemærkning om, at jeg altså ikke kender detaljerne i sagen og skal have lejlighed til at sætte mig ind i den, før jeg kan give et mere uddybende svar.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu har vi andre jo også det problem, at vi heller ikke har fået noget at vide om sagen, for regeringen har ikke orienteret nogen om den. Så det eneste, vi ved, er det, der stod i Politiken i søndags. Det er jo i sig selv beklageligt. Men det er et spørgsmål, som jeg vil rejse over for miljøministeren.

Som sagen fremstilles i Politiken, er der altså tale om, at der her er en kampagne, hvor forbrugere og virksomheder *opfordres* til at undlade at

bruge bestemte sundhedsskadelige stoffer. Der er ikke tale om, at danske myndigheder f.eks. udsteder et forbud mod at bruge de pågældende stoffer.

Det er derfor, at der efter min opfattelse alene er tale om et indgreb i ytringsfriheden, endda ministres ytringsfrihed. Derfor håber jeg, at statsministeren vil tilkendegive meget klart, at hvis der alene fra dansk side er tale om en kampagne med en opfordring, vil det være fuldstændig utilstedeligt, hvis Europa-Kommissionen på det grundlag indleder en retssag mod Danmark.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg ville gerne kunne gå ind i en mere dybtgående diskussion om det, men hr. Keld Albrechtsen må forstå, at når ikke jeg har haft lejlighed til at sætte mig ind i sagen, vil det være betænkeligt at gå dybere ind i den.

Jeg må med al respekt for hr. Keld Albrechtsen og hr. Keld Albrechtsens dybe indsigt i tingene sige, at det er min erfaring, at det ikke er altid, at hr. Keld Albrechtsens beskrivelse af en sag er fuldt dækkende og retvisende. Så at føre debatten alene på hr. Keld Albrechtsens fremstilling ville jeg finde betænkeligt.

Jeg vil tillade mig at kunne vende tilbage til sagen, når jeg har haft lejlighed til at studere den nærmere.

KI. 13.05

Keld Albrechtsen (EL):

Nu bedrøver det mig noget, at statsministeren kan stå og sige, at det ikke er altid, at det, jeg siger, giver en retvisende beskrivelse af en sag, men jeg kan da kvittere med at sige, at jeg da også har oplevet, at det samme har kunnet være tilfældet med de redegørelser, som statsministeren har givet. Det kan vi jo så have en større diskussion om.

Jeg må nu ikke desto mindre sige, at jeg var temmelig rystet over at læse det her i Politiken, og hvis det, der fremgår af Politikens dækning, er en korrekt beskrivelse af sagen, står vi i den situation, at EU simpelt hen vil blande sig i, hvad vi må sige, hvad en dansk regering må sige, og hvad vi må opfordre folk til at gøre eller lade være med at gøre. Det er da helt ude i hampen, at man alene kan få den tanke i EU.

Jeg vil også spørge statsministeren, om han vil understrege, at der ikke kan blive tale om, at EU på nogen tænkelig måde skal have lov til at begrænse ytringsfriheden og heller ikke mini-

stres ytringsfrihed i Danmark eller i det hele taget nogen steder.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er jo nemt at bekræfte. Europa-Kommissionen har ingen adkomst til at begrænse nogens ytringsfrihed.

I øvrigt kan jeg ikke føje mere til, hvad jeg allerede har sagt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 111

Anne Baastrup (SF):

Nu har vi jo ved flere lejligheder oplevet, at statsministeren leger overminister. Senest i nytårstalen, hvor justitsministeren jo blev noget overrasket over statsministerens udspil omkring rockerkriminalitet, som blev fulgt op af Venstres ordfører.

Jeg vil derfor godt høre statsministeren, om det er korrekt forstået, at statsministeren også leger overminister over for en konservativ minister, når det drejer sig om Politikkommissionens forslag om ændring af politikredsene.

Jeg har således forstået på en tilhører til et større arrangement, som statsministeren var til i Jylland for et stykke tid siden, at statsministeren der har sagt, at Politikkommissionens forslag, således som det er fremlagt, ikke under nogen omstændigheder bliver gennemført i den periode, hvor statsministeren er statsminister.

Jeg vil godt høre, om det er sådan, at vi i Retsudvalget fortsat kan arbejde med Politikkommissionens udspil eller noget, der ligner, eller om statsministeren bare vil hive gulvtæppet væk under justitsministeren en gang til.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

For det første vil jeg gerne rette den misforståelse, som fru Anne Baastrup gjorde sig skyld i, nemlig at justitsministeren ikke skulle have haft noget kendskab til indholdet af nytårstalen. Selvfølgelig var justitsministeren ikke blot orienteret om, men også fuldt indforstået med det, jeg sagde i min nytårstale.

For så vidt angår Politikkommissionens betænkning og betænkningen om retskredsene her i landet, er de udtalelser, jeg er kommet med ved forskellige lejligheder om den sag, i øvrigt både

før og efter regeringsdannelsen, fuldt på linje med det, som justitsministeren har sagt ved gentagne lejligheder.

Anne Baastrup (SF):

Vil statsministeren så afsløre her i Folketingssalen, hvad statsministeren rent faktisk mener om en ændring af politikredsene? Er statsministeren indforstået med, at man går i gang med at overveje det?

Nu har der været en større høringsproces, og jeg kan forstå, at det tager ret lang tid, før man tilsyneladende i regeringen bliver enig om Politikkommissionens forslag eller noget, der ligner. Vil statsministeren holde fast i, at Venstre ikke vil være med, eller at statsministeren ikke vil være med?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som det er ganske normalt i den type sager, sidder regeringen i øjeblikket og overvejer de kommissionsbetænkninger, der er kommet.

De er faktisk genstand for ganske grundige overvejelser i regeringen. Vi har forskellige elementer inddraget i disse overvejelser, og når regeringen har sluttet sine overvejelser, vil justitsministeren også offentligt redegøre for, hvad regeringens konklusioner er blevet.

Formanden:

Fru Lissa Mathiasen som medspørger.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil da godt sige tak for de svar, der er kommet indtil nu, men det er jo ikke, fordi de oplyser så forfærdelig meget.

Ministeren siger her, at man sidder og overvejer. Så vil jeg godt spørge: På baggrund af de kommissionsrapporter og på baggrund af de høringssvar, der ligger, agter regeringen så at komme med udspil? Eller er det sådan, som det forlyder udeomkring, at man slet ikke vil bruge dem som grundlag, men til gengæld agter at igangsætte nogle helt nye undersøgelser, som skal danne grundlag for det?

Det har også noget at gøre med den tidstermin, vi taler om. Man har sat tingene i stå, både når vi taler om politiet og i forhold til domstolene. Hvornår agter man at komme med noget? Er det på baggrund af de kommissionsudspil og høringssvar, der ligger, eller agter man at sætte noget nyt i værk?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som jeg har sagt flere gange, både før vi danne- de regering, og i øvrigt også ved forskellige mø- der rundtomkring i landet efter at vi har dannet regering, så er de kommissioner, der er blevet nedsat til at kigge på politikredse og retskredse osv., ikke denne regerings ansvar. Det er ikke os, der har sat arbejdet i gang, og vi forbeholder os ret til at se fuldstændig frit og ubundet på de kommissionsbetænkninger, og det gør regerin- gen i øjeblikket.

Vi har ganske mange elementer inddraget i vores overvejelser, og jeg kan ikke føje mere til, hvad jeg allerede har sagt. Når disse overvejel- ser i regeringen er afsluttet, vil justitsministeren selvfølgelig også offentligt redegøre for, hvad konklusionen er blevet.

Anne Baastrup (SF):

Det er en ekstrem form for foragt, statsministe- ren her viser befolkningen, der er meget optaget af, hvad der kommer til at ske, og viser politiet, der er fuldstændig lammet i forhold til udviklin- gen af de forskellige politikredses arbejdsmeto- der, udviklingen af bygninger m.v.

Alt står stille, for alle venter på et resultat. Jus- titsministeren har jo ikke mulighed for at gå ud og sige, at hun synes, at man skal arbejde videre i retning af Politikkommissionens overvejelser, når statsministeren også her siger, præcis som refereret af de fremilende jyske hjemmelsmænd, at statsministeren ikke mener, at det, der lægges op til nu, kan bruges.

Hvornår får vi en afslutning på det her sags- forløb, således at vi kan gå ud fra, at vi har 54 politikredse, og således at folk kan komme i gang med at arbejde fornuftigt igen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg må tage kraftigt afstand fra udtrykket: »for- agt for politiet og befolkningen«. Tværtimod er det dyb respekt over for både det arbejde, der har fundet sted, og over for befolkningen, at re- geringen forholder sig frit til det, der er kommet, og inddrager forskellige elementer.

Det, regeringen er meget optaget af, er jo net- op, at vi får et fremtidens politi, som kan leve op til de opgaver og udfordringer, som vil være i de kommende år. Og her er det altså, at regeringen er meget optaget af opgaverne, der skal løses, og så må strukturen blive et resultat af de opgaver, der skal løses, og ikke den modsatte vej rundt.

Det er disse overvejelser, regeringen er i gang med i øjeblikket. Jeg tror ikke, at der går så for-

færdelig lang tid, før vi kan redegøre for, hvad konklusionen er blevet, men vi skylder jo det ar- bejde, der er blevet gjort, at vi også kigger or- dentligt og grundigt på det. Det er det, regerin- gen har gjort.

Formanden:

Fru Anne Baastrup for et sidste spørgsmål.

Anne Baastrup (SF):

Skal jeg forstå det således, at regeringen agter at komme med et udspil, inden Strukturreform- kommissionen er færdig, således at vi i hvert fald ved, hvad det er, vi har at rette os efter, for der er jo også rygter om, at man udsætter det hele til efter Strukturkommissionens arbejde, så- ledes at man kan se det hele i sammenhæng? Hvad er regeringens strategi?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den vil fru Anne Baastrup få redegjort for den dag, hvor regeringen er færdig med sine overve- jelser. Som jeg sagde før, tror jeg ikke, at det va- rer så forfærdelig lang tid, og så vil det selvføl- gelig blive offentliggjort, hvorledes regeringen vil gribe denne sag an.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 112

Villy Søvnal (SF):

Nu skal vi tilføljetonen om forholdet mellem Statsministeriet og Udenrigsministeriet eller måske mellem statsministeren og udenrigsmini- stereren.

Der er et ganske interessant interview i dag i Jyllands-Posten. Jeg læser bare lige overskriften på artiklen, de første 3 linjer som mellemrubrik, hvor der står:

»Dansk udenrigspolitik tegnes ikke længere af Udenrigsministeriet, men af Statsministeriet, fastslår Venstres politiske ordfører, Jens Rohde.«

Nu må man sige, at var det bare en ung Ven- stremand, der ikke havde været igennem de før- ste kurser og sådan noget, kunne man måske forstå det, men det her er Venstres politiske ord- fører, og derfor må man vel antage, at det er clearet i regeringens top.

Derfor bare spørgsmålet: Er statsministeren enig i hr. Jens Rohdes konklusion, at det er Stats- ministeriet og ikke Udenrigsministeriet, der teg- ner dansk udenrigspolitik?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Sådan kan man jo slet ikke beskrive en regerings politik. En regering er et kollektiv; en regering er et fællesskab, hvor politikken netop føres i fællesskab. Så udenrigspolitikken er ført af regeringen, og så vil der være forskellige ministerier, der har ansvaret, afhængig af hvad det så er for sager, vi taler om.

Det er klart, at Udenrigsministeriet vil være det ministerium, der i hovedsagen har ansvaret for de udenrigspolitiske temaer, der kommer op. Når der så er tale om EU-topmøder f.eks., er det premierministrene og statsministrene. I andre sager er der også andre ministerier, der er involveret. Det gælder ikke mindst i EU-politikken.

Kl. 13.15

Man kan slet ikke gøre det så enkelt op, at det er det ene ministerium eller det er det andet ministerium. Det er regeringen som gruppe, som kollektiv, der fører landets udenrigspolitik.

Villy Søvnald (SF):

Jeg prøver bare at afdække rækkevidden af hr. Jens Rohdes udsagn og derfor tak for det foreløbige svar.

Jeg forstår det sådan, at statsministeren med det, han siger, tager afstand fra hr. Jens Rohde, for hr. Jens Rohde er slet ikke så nuanceret, som statsministeren er. Han siger tværtimod:

»De tider, da Danmarks udenrigspolitik blev tegnet af Udenrigsministeriet, er forbi og kommer aldrig tilbage.«

Det er dog et stærkt udsagn fra en mand i den alder i forhold til arbejdsfordelingen i regeringen.

Der er ikke skygge af tvivl om, at den serie af ydmygelser, som statsministeren indledte over for udenrigsministeren i filmen om facaden bag statsministeren, ser ud til at fortsætte. Er det en fejl? Er det, fordi hr. Jens Rohde har fejlfortolket statsministeren og troet, at der nu var fri jagt efter udsendelsen? Er det sådan, at statsministeren nu er nødt til at sige til hr. Jens Rohde, at der ikke er så fri jagt alligevel, som hr. Jens Rohde i dag opfattede det i Jyllands-Posten? Er det sådan statsministeren skal forstås?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg har overhovedet ikke været involveret i hr. Jens Rohdes udtalelser til Jyllands-Posten. Jeg beskriver bare situationen, som den er, nemlig at regeringens udenrigspolitik – i øvrigt såvel som regeringens politik på andre områder – føres af regeringen i fællesskab. Men det siger da sig

selv, at Udenrigsministeriet jo altid vil være det centrale omdrejningspunkt i enhver regerings udenrigspolitik.

Danmark har en topprofessionel og meget dygtig udenrigstjeneste, som har høstet respekt og anerkendelse i andre lande. Det er Udenrigsministeriet, som har udført et meget fortjenstfuldt arbejde under det danske formandskab og i forberedelserne af det danske formandskab. Derfor vil Udenrigsministeriet været et centralt omdrejningspunkt i udenrigspolitikken.

Men som jeg beskrev det før, er moderne udenrigspolitik noget, der breder sig over så mange områder, at man ikke kan sige, at det bare er ét ministerium, der har ansvaret. Der er faktisk ganske mange ministerier involveret i et lands udenrigspolitik.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen som medspørger.

Keld Albrechtsen (EL):

Man kan vel sige, at den rivalisering, der er mellem Statsministeriet og Udenrigsministeriet, i hvert fald har én fordel: at der bliver større åbenhed om de sager, der derved i højere grad kommer til offentlighedens kendskab.

Bortset fra det vil jeg godt spørge statsministeren, om det ikke i virkeligheden er korrekt, hvis vi ser historisk på det, at der aldrig har været en større – i hvert fald ikke siden enevældens dage – magtkoncentration i nogen regering og i det administrative apparat, end der er under den nuværende statsminister.

Derfor vil jeg godt spørge statsministeren: Er det statsministerens agt, er det er en del af statsministerens arbejde at bygge dansk administration op efter samme model som Tony Blair, premierministeren i England, har gjort?

Statsministeren er jo inspireret af Blair på mange områder, har jeg ladet mig fortælle. Man kunne jo frygte, at statsministeren også er det på det her område, og at han i virkeligheden stiler imod at ændre den danske administration, således at alt skal styres fra statsministerens kontor. Man kunne i hvert fald få den mistanke, også når man ved, at statsministeren har haft så mange lange samtaler med mr. Blair.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan ikke på nogen som helst måde bekræfte hr. Keld Albrechtsens fremstilling af tingene. Den må stå fuldstændig for hr. Keld Albrechtsens egen regning.

Villy Søvndal (SF):

Jeg siger tak for svaret, hvor statsministeren sagde, at udenrigstjenesten får ros i andre lande.

Skal man lægge noget særligt i den formulering, statsministeren anvendte, nemlig at det er i andre lande, at udenrigstjenesten får ros?

Statsministeren nævnte heller ikke udenrigsministeren. Skal man lægge noget særligt i det, eller ville det være at overfortolke statsministerens udsagn? Det er det ene, jeg godt vil spørge om.

Det andet, jeg godt vil spørge om, er, at hr. Jens Rohde i øvrigt i samme interview fortsætter:

»I virkeligheden er det jo Danmark, der tidligere har haft en særordning med et meget stærkt Udenrigsministerium – bl.a. i kraft af tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen.«

Kl. 13.20

Kan man ud fra hr. Jens Rohdes udsagn tillade sig at slutte modsætningsvis, nemlig at når der i dag ikke er noget særlig magtfuldt Udenrigsministerium, har det at gøre med, at hr. Uffe Ellemann-Jensen ikke længere er udenrigsminister, og at vi har fået en anden udenrigsminister? Det ligger næsten implicit i udtalelsen fra hr. Jens Rohde, eller vil det være for vidtgående?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det, hr. Villy Søvndal her siger, er ikke bare en overfortolkning, men en decideret fejltolkning af alt, hvad jeg har sagt.

Jeg sagde ikke blot, at vi har en dygtig og professionel udenrigstjeneste, der er anerkendt og respekteret i udlandet. Jeg tilføjede også en ros af det arbejde, som Udenrigsministeriet og udenrigsministeren har gjort under det danske formandskab og i forberedelsen af det danske formandskab. Derfor må jeg fuldstændig afvise hr. Villy Søvndals fejltolkninger af, hvad jeg har sagt.

Jeg har allerede kort tid efter afslutningen af det danske formandskab for EU haft lejlighed til direkte over for en meget bred kreds af medarbejdere i mange forskellige funktioner at sige tak for det meget, meget store og fortjenstfulde arbejde, som de har gjort før og under det danske formandskab.

Formanden:

Hr. Villy Søvndal for et sidste spørgsmål.

Villy Søvndal (SF):

Jeg takker for svaret. Det er jo rart, at man undgår at drage for vidtgående konklusioner på baggrund af løsrevne sætninger. Det skal man jo altid være forsigtig med.

Tv-udsendelsen tegnede i øvrigt et billede af, at det reelt var statsministeren, der fik udvidelsen på plads, og at udenrigsministeren spillede en meget beskedent birolle, kan man vist godt sige uden at genere nogen. Jeg vil spørge statsministeren: Er det en rigtig beskrivelse af udvidelsesforhandlingerne, at det var statsministeren, der spillede hovedrollen og var den dynamiske og den, der fik ting til at ske, og at udenrigsministeren sådan stod svagt ved siden af? Er det en rigtig beskrivelse både af udsendelsen og af virkeligheden?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Lad mig først understrege, at den pågældende tv-dokumentarfilm jo ikke er min film, men Danmarks Radios film, klippet og redigeret af Danmarks Radio på Danmarks Radios ansvar.

Den giver ikke et dækkende billede af det samlede arbejde, der er gjort i forbindelse med udvidelsen af EU. Det foregiver den heller ikke at gøre. Det, den pågældende medarbejder på Danmarks Radio ønskede, var at følge statsministeren, følge mig, under det danske formandskab, og det betyder derfor, at den pågældende film sætter fokus på min del af indsatsen.

Hvis der havde været lavet en film, som havde sat fokus på udenrigsministerens eller andres arbejde i forbindelse med udvidelsen, var det det, der var blevet beskrevet i dokumentarfilmen. Sådan må det jo være. Det er Danmarks Radios valg og ikke mit valg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Så er det spørgsmål til justitsministeren, og den første spørger er fru Elisabeth Arnold.

Spm. nr. US 113**Elisabeth Arnold (RV):**

Jeg vil gerne spørge justitsministeren om udviklingen i den sag, der er opstået omkring Statsadvokaten for Sjælland, hvor en politikreds, nemlig Frederikssund Politikreds, viser sig at have haft overtrædelser af retsplejeloven, at have haft en stor ophobning af sager, som ikke er blevet

opklaret, som oven i købet har betydet, at der er personer, som er sluppet for tiltale, fordi deres sager er blevet forældede.

Jeg vil gerne høre, hvad justitsministeren har tænkt sig at gøre i den anledning.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg takker fru Elisabeth Arnold for spørgsmålet.

Det er jo en sag, som er foregået i slutningen af 1990'erne under den tidligere regering, og jeg finder det selvsagt på ingen måde tilfredsstillende, at straffesager har kunnet ligge ubehandlet så længe, at man alene af den grund har måttet slutte sagerne. Det er klart krænkende for almindelige menneskers retsbevidsthed, at den slags ting har foregået.

Derfor har jeg også taget skridt til, at Justitsministeriet sammen med Rigsadvokaten gennemgår sagen og udarbejder en samlet fremstilling af forløbet. Den fremstilling vil naturligvis blive oversendt til Folketingets Retsudvalg, så Folketinget også har mulighed for at orientere sig om, hvordan tingene kunne gå så galt, som de gjorde i Frederikssund.

Kl. 13.25

Elisabeth Arnold (RV):

Nu er det jo overhovedet ikke sådan, at jeg antyder, at det er noget, der kun er sket i denne regerings tid.

Jeg er som alle andre blevet meget forbløffet over, at de regler, som vi alle sammen har vedtaget, om, at Statsadvokaturen skal holde øje med politikredsene, ikke er blevet overholdt, og at det simpelt hen ikke er sket i det omfang, som reglerne siger at det skal ske. Det er således ifølge Statsadvokatens rapport 2 år siden, der har været kontrol af Frederikssund Politikreds. Så det er bare udtryk for en generel interesse for, hvordan vores politi virker, at jeg spørger på den måde.

Derfor vil jeg også gerne spørge justitsministeren, om hun kan sørge for, at ikke blot Frederikssund Politikreds bliver kortlagt, men at vi også får en klarhed over her i Folketinget, at sådan noget er enestående, at det ikke sker i nogen som helst andre politikredse. Kan vi være sikre på det?

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det er klart, at der er to aspekter i den ene sag.

Den sag, som medierne her beskæftiger sig meget med, er en sag, der havde sit forløb i slutningen af 1990'erne. Det, der for mig er fuld-

stændig klart, er selvfølgelig, at sagen skal undersøges. Det betyder selvfølgelig også, at det, der skal undersøges, er anklagemyndighedens tilsyn med Politimesteren i Frederikssund, og det drejer sig naturligvis også om Justitsministeriets kontakter med ham.

Jeg synes, at fru Elisabeth Arnold forsøgte at give et billede af, at det sådan alene var Frederikssund Politikreds, men det er ingenlunde det, der er meningen. Meningen er sådan set at give en samlet fremstilling af forløbet. Jeg har tilkendegivet, at man selvfølgelig vil oversende den fremstilling til Folketinget, når den foreligger.

Det er naturligvis også klart, at jeg deler den opfattelse, som fru Elisabeth Arnold har, at vi må have en sikkerhed for, at der så bliver taget hånd om det de steder, hvor Statsadvokaten ikke fører det tilsyn, som man forventer. Derfor vil vi naturligvis i det videre forløb også gøre os overvejelser om, hvorvidt man bedre kan kommunikere ud, hvad retningslinjerne er, for sagen er jo den, at hvis retningslinjerne var blevet fulgt, var den her sag ikke endt, som den gjorde i 1990'erne.

Elisabeth Arnold (RV):

Der er altså noget, som er lidt uklart i forbindelse med tidsforløbet, må jeg sige til justitsministeren.

Der står udtrykkeligt i det, der foreligger fra nyhedsbureauerne, at det seneste eftersyn i Frederikssund skete i december 2000 – dvs. knap et år, før den nye regering trådte til – så der må være konstateret nogle uregelmæssigheder. Hvis det her skal have nogen sammenhæng med det, der bliver vist i pressen, må der være konstateret nogle uregelmæssigheder allerede i december 2000, ellers kan alle disse ting, der har ligget siden 1990'erne, jo ikke have kunnet få lov til at gå upåagtet hen i så lang tid. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg synes, det er meget vigtigt, at vi kan få en garanti fra ministeren for, at vi har et dækkende billede af, hvordan tilstanden er i alle landets politikredse, inden vi begynder forhandlingerne om et nyt politiforlig.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Til det første, som fru Elisabeth Arnold var inde på: Min pointe var sådan set også, at det her først og fremmest er ting, der har fået lov at skride op igennem 1990'erne. Det er ikke ting af nyere dato. Tværtimod er det det modsatte, der gør sig gældende, men det vil fremstillingen natur-

ligvis kunne give et fyldestgørende og dækkende svar på.

For så vidt angår det andet spørgsmål, vil jeg meget gerne tage initiativ til, at vi får det overblik, som fru Elisabeth Arnold efterlyser, så vi har en sikkerhed for, at de procedurer og regler, vi har i dag, for, hvorledes tilsyn skal fungere, bliver fulgt, så vi ikke igen kommer i den situation, at der bliver lavet et servicetjek på det forud for forhandlinger om politiets fremtidige økonomi.

Formanden:

Så er det et sidste spørgsmål til fru Elisabeth Arnold.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er selvfølgelig vigtigt, at vi får en slags ajourføring af reglerne og får klarhed over, hvordan reglerne skal være, men jeg bad nu faktisk om at få at vide, hvilke resultater disse eftersyn har givet rundtomkring i landet.

Det kan jo ikke nytte noget, at vi laver et nyt politiforlig, hvor vi dimensionerer politistyrken, giver retningslinjer for, hvordan de skal fordele deres patruljeringsaktiviteter, hvis der i virkeligheden er andre politikredse i landet, som har lige så mange problemer, som de har i Frederikssund.

Vi er jo nødt til at have et retvisende billede af, hvordan politikredsene fungerer i forhold til deres opgaver, inden vi begynder at forhandle om et nyt politiforlig. Kan ministeren garantere, at sådan et billede vil foreligge?

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg tror sådan set ikke, at der er nogen uenighed om substansen. Det, jeg forsøger at sige til fru Elisabeth Arnold, er jo, at vi ikke har et fuldstændig tilsynsløst samfund i dag, hvor politikredse kan få lov at ophobe sager i årevis, der så forældes.

Der er jo sådan set i dag procedurer, der medfører, at statsadvokaterne har en forpligtelse til at føre tilsyn. Såfremt statsadvokaterne ikke magter den opgave, må de gå til Rigsadvokaten, der så i sidste ende kan gå til højere instans, såfremt man finder at ressourcerne ikke er tilstrækkelige.

Jeg har to pointer: For det første skal denne sag undersøges, og der skal komme en klar fremstilling af, hvorledes det kunne gå så galt. Det andet er naturligvis, at vi i forhold til fremti-

den kan få et overblik over, om der er ting, der skal justeres.

Kl. 13.30

Men i bund og grund drejer det sig om, at vi i dag har et system, som, hvis det var velfungerende, skulle forhindre, at den her slags ting overhovedet foregår. Derfor tror jeg, at det klogeste, før man drager forhastede konklusioner om, at der skal laves nye regler, nok er at afvente fremstillingen, men naturligvis også at sikre et overblik over, at tingene generelt fungerer, som de skal i forbindelse med statsadvokaternes tilsyn. Så det tilsagn vil jeg gerne give fru Elisabeth Arnold.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 114

Jesper Langballe (DF):

For en måned siden, den 31. marts, stillede jeg justitsministeren et § 20-spørgsmål, et endnu ubesvaret spørgsmål, der drejede sig om, hvorvidt justitsministeren som landets øverste anklagemyndighed vil tage initiativ til at retsforfølge de herboende mellemøstlige asylanter, som har bragt sig ind under straffelovens forræderibestemmelse ved at melde sig til krigstjeneste på Saddam Husseins side mod det land, som giver dem asyl, og som selv er krigsførende nation.

Straffelovens § 102 er fuldstændig klar, de står til op til 16 års fængsel, og det er også fuldstændig klart, at justitsministeren har den mulighed at rejse sagen.

Mit tillægsspørgsmål er: Finder justitsministeren det rimeligt med et sådant smøleri fra Justitsministeriets side i en sag af dog betydelig principiel rækkevidde?

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg ved ikke, om der er tale om en misforståelse, men der er i hvert fald afgivet en besvarelse til hr. Jesper Langballe på et spørgsmål, der drejer sig præcis om det, som hr. Jesper Langballe her taler om.

Jeg vil gerne over for hr. Jesper Langballe meget klart understrege, at jeg lægger overordentlig stor vægt på, at personer, der måtte have begået forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed efter bestemmelserne i straffelovens kapitel 12, retsforfølges for disse forbrydelser.

Så kommer vi til det mere procesagtige og det konkrete. I det enkelte tilfælde skal der selvfølgelig foretages en vurdering af, om der er grundlag for retsforfølgning, og det vil bero på en almindelig strafferetlig vurdering. Den vurdering foretages i første omgang af politiet og af anklagemyndigheden. Men det er selvsagt klart, at når vi har at gøre med sager af den her karakter, så er det sager, der på et senere tidspunkt vil ende på mit bord, inden en endelig afgørelse bliver truffet. Men i første omgang er det politi og anklagemyndighed, der skal foretage en konkret strafferetlig vurdering i de enkelte tilfælde.

Så jeg vil blot sige til hr. Jesper Langballe, at der er hjemmel i lovgivningen til at gøre det i de konkrete tilfælde, hvor det er relevant, men der må man altså afvente, at politi og anklagemyndighed får forberedt de strafferetlige tiltag, der skal foregå.

Jesper Langballe (DF):

Jeg glæder mig til at se justitsministerens svar. Hvor det er blevet af, er temmelig mystisk. Lovsekretariatet kender det ikke og siger, at det åbenbart må være blevet væk, mens Justitsministeriet er blevet ved med at forsikre, at nu ville jeg snart få svar. Men hvad der er sket, er altså noget mystisk.

Jeg vil godt alligevel lige trække mit spørgsmål op, for sagen er jo, at det her drejer sig om en retlig opfølgning af en beslutning, som statsministeren med stor handlekraft fik et flertal af Folketinget til at indgå i, nemlig at melde sig i solidaritet med USA og Storbritannien. Det må så være temmelig indlysende, at man her har et af de særlige, principielle tilfælde, hvor det ikke bare er overladt til politimestrene at rejse tiltale, men hvor justitsministeren som landets øverste offentlige anklager kan tage initiativet. Det er egentlig det, mit spørgsmål først og fremmest går på.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Hvis vi først skal gøre det rent praktiske færdigt omkring besvarelsen af spørgsmålet, så er der afsendt en besvarelse af det spørgsmål, der hedder S 2689 og er fra hr. Jesper Langballe, og det blev afsendt i forbindelse med en scribe andre spørgsmål, der havde forbindelse til andre besvarelser af samme karakter. Jeg skal beklage, hvis det er forsvundet et eller andet sted i systemet, men det blev afsendt den 23. april.

For så vidt angår det andet spørgsmål, vil jeg fastholde, at sager af denne karakter naturligvis vil ende på mit skrivebord i Justitsministeriet. Men i første omgang er det politi og anklagemyndighed, der må foretage en konkret vurdering af sagen og vurdere, hvorvidt der gøres et ansvar gældende i forhold til straffelovgivningen.

Men jeg deler fuldt ud hr. Jesper Langballes politiske vurdering af denne her sag. Det er en beslutning, der blev truffet af et flertal i Folketinget. En beslutning, som jeg personlig var meget, meget, meget stolt over, at Danmark deltog i, nemlig at sikre, at Saddam Hussein blev sat fra sit diktaturregime i Irak.

Men jeg vil også fastholde, at de regler, der er i dag i straffeloven, herunder også om, at det er politi og anklagemyndighed, der i første omgang foretager den konkrete vurdering, er en rigtig måde at fordele arbejdet på.

Jesper Langballe (DF):

Ja, lad os ikke kævles mere om, hvor det forsvundne svar er blevet af. Det vil jo vise sig. Men til justitsministerens forsikring – med det forbehold, at jeg forstår det bedre, når jeg får læst svaret – så forstår jeg justitsministerens sådan, at det jo lander på justitsministerens bord på et tidspunkt. Det gør det vel under alle omstændigheder, uanset om justitsministeren overhovedet foretager sig noget eller ej. Men jeg må altså foreløbig tolke justitsministerens svar sådan, at justitsministeren overhovedet ikke som medlem af regeringen og som øverste offentlige anklager mener at have noget initiativansvar i denne sag?

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen jeg henholder mig sådan set til, hvad jeg allerede har svaret hr. Jesper Langballe under vores tidligere drøftelser herinde i salen i dag. Jeg mener, at når det drejer sig om, hvorvidt man i et enkelt tilfælde vurderer, at der er grundlag for retsforfølgning, så skal der en almindelig strafferetlig vurdering til, og jeg finder det altså mest formålstjenligt, at det er politiet og anklagemyndigheden, der foretager den vurdering i første omgang.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tolker ministerens melding sådan, at ministeren har den opfattelse, at kriminalsager skal behandles efter bogen, og jeg vil godt spørge, om ikke det vil være dybt betænkeligt, hvis en

justitsminister begyndte at tage hensyn til indholdet i forhandlinger med hr. Jesper Langballe, før justitsministeren eventuelt besluttede at gå ind i en kriminalsag? Det ville bestemt ikke være efter bogen, sådan som jeg kan se det. Det ville være en dyb sammenblanding af den lovgivende og den udøvende magt på en helt utilstedelig måde, så vidt jeg kan bedømme det.

Men jeg hører også i ministerens svar, at hun ikke vil lade sig påvirke af hr. Langballe i forbindelse med konkrete beslutninger om, hvem der måtte skulle tiltales, eller hvem der ikke skal tiltales. Det er jeg glad for, for jeg synes, det er ubehageligt og pinligt at se hr. Jesper Langballes optræden i en sådan sag.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg ved ikke, om man kan få de stridende parter til at mødes et eller andet sted på midten. Men sagen er i dag den, at det er politi og anklagemyndighed, der i første omgang foretager en vurdering og i den forbindelse også ser på, om der er grundlag for en retsforfølgning.

Hr. Jesper Langballe har fuldstændig ret i, at når det drejer sig om straffelovens 12. kapitel, så vil den slags sager ende på mit bord, inden der tages endelig stilling. Men jeg mener, at det er den rigtige arbejdsfordeling, at det er politi og anklagemyndighed, der foretager den konkrete vurdering.

Formanden:

Hr. Jesper Langballe for et sidste spørgsmål.

Jesper Langballe (DF):

I anledning af spørgsmålet fra hr. Keld Albrechtsen, som tydeligvis ikke har sat sig ind i sagens principielle aspekter, men improviserer et eller andet, vil jeg gerne spørge justitsministeren: Har rigsadvokat Henning Fode ret, når han siger, at det normalt er politimestrene, der rejser anklager og rejser tiltaler, men i særlige, principielle tilfælde – og han tilføjede oven i købet: som dette – er der en mulighed for, at landets øverste anklagemyndighed, justitsministeren, kan rejse tiltale? Er den udtalelse af rigsadvokat Henning Fode korrekt eller er den ukorrekt?

Kl. 13.40

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg har ingen grund til at så tvivl om udtalelser, der måtte komme fra Rigsadvokaten, det vil jeg gerne sige.

Der har jo været en lang diskussion også her i Folketinget og blandt Folketingets partier om den mulighed, som man har bevaret i vores system i dag, at justitsministeren som øverste anklagemyndighed selv kan rejse tiltale i sager. Min egen opfattelse er altså den, at selv om vi har at gøre med sager, der drejer sig om straffelovens kapitel 12, og som derfor efter omstændighederne alligevel vil ende på mit bord, så er det rigtige og konkrete i den her sag i første omgang at overlade til politi og anklagemyndighed at overveje, om der i de enkelte tilfælde er grundlag for retsforfølgning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 115

Formanden:

Første hovedspørger er fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

I den senere tid har der været en del debat om respekt for de fundamentale grundværdier på landets sygehuse. Jeg rejser spørgsmålet, fordi jeg vil høre, om ministeren vil kommentere, om det har sin rigtighed, at bl.a. sygehusets personale skal finde sig i nedvurdering af deres arbejde på hospitalerne af etniske grupper.

Jeg vil også godt høre, hvordan ministeren sikrer sig, at det ikke sker.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det kan naturligvis ikke have sin rigtighed, at det dygtige personale på landets sygehuse skal finde sig i en nedvurdering af deres arbejde, uanset om den kommer fra mennesker, der i al almindelighed er ubehøvlede, eller om den kommer fra mennesker af en særlig etnisk oprindelse. Det er jo helt åbenlyst, at der skal stå respekt om det arbejde, der foregår på landets sygehuse.

Jeg tror, at det, vi først og fremmest skal gøre i forhold til at sikre den respekt, er – og det giver spørgeren mig jo heldigvis lejlighed til at gøre her i dag – at sende det meget klare signal, at det vil vi ikke finde os i. Det vil være ganske vanskeligt at løse de problemer, der relaterer sig til god tone og god opførsel ved at skride til lovgivning.

Men jeg deler fuldt ud det synspunkt, fru Birthe Skaarup har, at hvis man ønsker at lade sig

behandle i det offentligt finansierede danske sygehusvæsen, må man også møde det personale, der arbejder på vore sygehuse, uanset deres køn og andet, med respekt.

Birthe Skaarup (DF):

Nu kom ministeren mig lidt i forkøbet, men jeg vil alligevel spørge, om man fra Folketingets side kan udforme nogle regler til den gældende sygehuslovgivning på det her område, og om ministeren vil gøre det. Jeg synes nemlig, at det er ganske uacceptabelt, at man fra visse grupper side forlanger særbehandling.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ville jo meget gerne gøre det til en pointe i min første del af svaret, at vi her taler om holdninger, som må mødes med stærke holdninger.

Jeg tror, det bliver meget vanskeligt lovteknisk, lovgivningsmæssigt at løse op for de problemer, fordi vi jo også har en lægelov og et lægeløfte. Der vil opstå en række konkrete situationer, hvor en sundhedsperson vil stå i et konkret dilemma med en syg person, der skal i behandling, og som har brug for akut behandling. Hvor går så grænsen mellem at redde den person eller skride ind over for en – lad os nu sige det lige ud – ubehøvlet bemærkning? Hvor går så grænsen for, hvor hensynet til almindelig takt og tone skal stå over hensynet til at redde en patient? Det bliver et ganske vanskeligt dilemma.

Jeg tror, at det, der er vores opgave som holdningspåvirkere i samfundet, er at give rygdækning til vores sygehuspersonale og sige herfra så klart, at det ikke kan misforstås, at man skal møde det personale, der arbejder i det danske offentlige sygehusvæsen, med respekt. Vi vil ikke finde os i andet.

Formanden:

Så er det fru Louise Frevert som medspørger.

Louise Frevert (DF):

Så vil jeg i forlængelse af ministerens svar spørge ministeren, som jo meget finurligt kom med nogle hensigtsserklæringer, hvad ministeren helt konkret har til hensigt at gøre for at dæmme op for, at der ikke opstår en form for positiv særbehandling af indvandrere? Kulturerne er jo så forskellige fra vores, at det mange gange kan virke både anstødeligt og støjgenerende på medpatienter, hvilket vi har set mange forskellige eksempler på.

Desuden skulle vi meget nødig opnå norske tilstande, hvor man på et norsk hospital har været nødsaget til at fjerne en tegning af en lille sød gris, fordi det generede nogle muslimske patienter.

Kl. 13.45

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Vi har fri, lige og gratis adgang til det danske sundhedsvæsen. Det er en helt grundlæggende værdi, som både jeg og regeringen ønsker at værne om, og det betyder, at mennesker, der opholder sig lovligt i Danmark, og som er ramt af en sygdom, vi behandler for, skal have adgang til at blive behandlet i vores sundhedsvæsen.

Det hverken vil eller kan jeg så tvivl om. Derfor vil det være en meget uholdbar tænkning, hvis vi skal ud i lovgivning eller regeldannelse, der betyder, at man, hvis man har en bestemt etnisk baggrund eller har en bestemt opførsel eller har en dårlig hygiejne, der skræmmer folk væk, eller hvad det nu kan være, ikke kan behandles i vores sundhedsvæsen. Det er ikke vejen frem.

Det, der er vejen frem i respekt for, at der er grænser for politik, og at der er grænser for, hvor vi kan regeludstede, er markant holdningsmæssigt at tilkendegive, at vi ønsker respekt for de fundamentale holdninger og værdisæt og normer, der gælder i det danske samfund, og det gælder også, når patienter møder dansk sundhedsvæsen.

Birthe Skaarup (DF):

Nu har Dagens Medicin kørt en række temaer om det her område, og der er kommet mange forskellige eksempler frem. Det er da klart, at der er nogle helt konkrete dilemmaer inden for det her område, og jeg vil godt høre, hvad ministeren mener om, at en patient vil have sit tørklæde på under en operation. Har vi ikke nogle hygiejneregler her i Danmark inden for det danske sundhedsvæsen, som vi skal håndhæve?

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg tror sådan set, at jeg har svaret så klart på spørgsmålet her, som jeg magter. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi må have en forventning til danske patienter, uanset hvilken dansk patient vi så taler om, om, at de møder vores sygehuspersonale med respekt, og at de følger de instrukser, som det er nødvendigt at følge af sygdomsbehandlingsmæssige årsager.

Det er den holdning, som er regeringens, og som jeg gerne vil signalere her, og med det vil jeg sådan set også gerne give rygdækning til det personale, som konkret ønsker at sige fra.

Jeg tror, at den her debat i høj grad også handler om en misforstået form for tolerance nogle steder, hvor man lidt berøringsangst finder sig i ting, man måske almindeligvis ikke ville finde sig i. Der synes jeg, at det signal, der måtte stå efter spørgsmålet her i dag, er, at vores sundhedspersonale skal værne om respekt for almindelig god omgangstone og respekt for det, der skal til, for at man professionelt kan behandle. Det rygstød vil jeg gerne give det danske sygehuspersonale.

Formanden:

Fru Sophie Hæstorp Andersen som medspørger.

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det interessante er jo imidlertid, at man allerede på mange sygehuse og på mange afdelinger har forsøgt sig med at lave regler for, hvordan man i de konkrete situationer skal opføre sig eller gøre; hvad man vil finde sig i, når en situation opstår, hvor etniske mennesker eller bare en ganske almindelig dansker opfører sig ganske utilgiveligt over for sundhedspersonalet.

Det, der måske kan virke uforståeligt på både spørgeren og også på mig som medspørger, er, at man ikke kan udsende en generel opfordring til alle sygehuse, til hele sundhedsvæsenet, om at lave regler, så man i hvert fald ikke har personale, der står i en situation uden at have rygdækning; står i en situation, hvor man ikke ved, hvad det er, man skal forholde sig til.

Så kunne ministeren ikke give svar på, om det er noget man vil overveje at gøre fra ministeriets side; om ministeren vil være med til at opfordre til, at der kommer nogle generelle regler på området.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har det synspunkt, at man skal møde sine medborgere med forventninger, og det gælder også, hvis man arbejder i sygehusvæsenet.

Derfor forekommer det mig at være meget naturligt, som fru Sophie Hæstorp Andersen her siger, at man lokalt på de enkelte sygehuse og de enkelte afdelinger, hvor man står med de konkrete problemstillinger, bruger lidt tid og lidt energi på at diskutere, hvordan man forholder sig til det, og hvordan man vil manifestere over

for patientgrupper, der kommer, at her skal der være respekt for et givent regelsæt. Det kan ske, så de problemstillinger, som følger i kølvandet på alkoholisme eller almindelig dårlig opførsel eller dårlig hygiejne eller tro på en anden religion, tages i forkøbet.

Kl. 13.50

Jeg har også så meget tiltro til det sygehuspersonale, vi har i Danmark, at det godt kan samle en sådan opfordring op, uden at jeg ved at leve op til nogle meget bestemte formkrav henvender mig til landets sygehuse og beder dem om at påtage sig den opgave.

Birthe Skaarup (DF):

Nu siger ministeren, at ministeren har respekt for personalet i arbejdssituationer, og det skal vi naturligvis også have. Men hvordan tror ministeren, at det personale føler, når det eksempelvis bliver mødt med foragt fra etniske minoriteter?

Jeg vil godt høre ministeren, om personalet kan bortvise en patient på baggrund af ekstreme forhold som ikke at overholde hygiejneregler eller ikke at have fornøden respekt for det personale, der eventuelt skal operere eller pleje en patient.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er enig med spørgeren i, at det er et problem, hvis ikke man udviser respekt for hinanden. Det er selvfølgelig utilgiveligt, hvis personalet på danske sygehuse i konkrete situationer skal føle, at de ikke bliver mødt med respekt.

Ligesom det er et problem, hvad der jo også er konkrete eksempler på, nemlig at folk, der arbejder i vores sundhedsvæsen, og som er af anden etnisk oprindelse, bliver mødt af despekt fra danske sygehuspatienter, som ikke vil lade sig behandle af en læge, fordi lægen f.eks. bærer tørklæde. Det er et problem.

Det er et problem, som vi generelt skal skride ind over for, uanset om det vender den ene eller den anden vej. Det handler sådan set om holdningspåvirkning, for vi slås altså her med et område, hvor det er svært at skride ind med sanktioner, fordi sanktionerne kan være ganske alvorlige.

Det er nok en for voldsom sanktion, at en patient i princippet skal risikere livet, medmindre den patient bøjer af i forhold til de standarder, vi sætter. Derfor er den løsning, der står tilbage, den, jeg nu har gentaget en række omgange: en

opfordring til dansk sygehuspersonale om at sige til og fra. Og der kan de regne med rygdækning fra mig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 116

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Den konservative partileder, økonomi- og erhvervsministeren, har her i weekenden spillet ud med, at han ønsker, at der skal tilføres endnu flere milliarder af kroner til sundhedsvæsenet i takt med, at der bliver flere ældre og flere behandlinger og dyrere medicin.

Samtidig har ministeren jo meldt ud, at der nu tilføres 200 mio. kr. ekstra til sundhedsvæsenet. Er det midler, som skal finansiere det, som den konservative partileder har spillet ud med?

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nu er jeg jo ikke den store matematiker, men det forekommer mig, at der er en betydelig forskel på 200 mio. kr. og så et antal milliarder. Men det forekommer mig også, at der er en stor forskel på det tidsmæssige perspektiv, som ligger bag regeringens beslutning om yderligere at tilføre 200 mio. kr. i indeværende år, og økonomi- og erhvervsministerens udmelding, som er et forsøg på at tegne et perspektiv for det danske sundhedsvæsen.

Jeg må sige, at jeg langt hen ad vejen deler det perspektiv, som økonomi- og erhvervsministeren ruller ud, nemlig at der er en udfordring også på den lange bane i den danske sundhedssektor, som er uafviselig. Men jo også, hvad jeg selv har hæftet mig ved, da jeg læste Jyllands-Posten i weekenden, altså perspektivet om, at vi må arbejde med en slags mangfoldighedsmodel, hvor vi får flere aktører på banen i den danske sundhedssektor, sådan at det ikke kun bliver en diskussion om at bruge stadig flere ressourcer, men i høj grad også meget praktisk bliver et forsøg på at bruge de ressourcer, der er i spil, bedst muligt.

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det er jo selvfølgelig glædeligt, at ventelisterne er på vej ned, men presset på de akutte medicinske afdelinger kan jo ikke gøres op i ventelister. Her er det faktisk typisk de ældre, der kommer med pludseligt og akut opståede diagnoser som

hjertestop, blodprop og vejrtrækningsproblemer. Derfor kunne ministeren måske løfte sløret for, hvordan vi får løst dét problem.

Det er også det, som jeg ser den konservative partileder melder ud omkring: Hvordan får man løst det problem, at der bliver flere ældre, flere kroniske patienter, flere behandlinger og dyrere medicin, hvis de 200 mio. kr. i hvert fald ikke i første omgang, som jeg hører det, er øremærket det?

Kl. 13.55

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Må jeg ikke først sige, at når fru Sophie Hæstorp Andersen bruger formuleringen »problem med de flere ældre«, så må jeg sige, at det er en formulering, som jeg ikke vil nikke til. Hverken jeg eller regeringen iagttager det som et problem, at der kommer flere ældre. Vi oplever ikke alderdom som en sygdom, men som et privilegium, man opnår, hvis man lever længe nok. Jo flere der får det privilegium, desto bedre. Men det er klart, at det udfordrer.

Det er også i det lys, man skal se de 200 mio. kr., for det er jo ikke rigtigt, at regeringens indsats på sundhedsområdet alene er målrettet det planlagte elektive område. Sandheden er jo, at med den model, der er skabt på de 1,5 mia. kr., og den model, der nu videreføres i år, hvor der foreløbig er 700 mio. kr. til rådighed, er det i princippet enhver form for meraktivitet på de danske sygehuse, der honoreres. Det er lige præcis denne kombination af flere ressourcer og en meget stram model, der sikrer, at de kun kommer til udbetaling, hvis der præsteres noget for pengene. Dette har gjort, at regeringen sagt i al ubeskedenhed har kunnet opvise ganske imponerende resultater på sundhedsområdet.

Lone Møller (S):

Nu behøver ministeren sådan set ikke at være matematiker for at svare på mit spørgsmål, men jeg har på sidelinjen i løbet af weekenden fulgt mediernes debat. Jeg må tilstå, at det er meget svært at finde ud af: Hvad er det for en politik, vi kan forvente på sundhedsområdet i den kommende tid af den siddende regering?

Venstre har i hvert fald i medierne ved en ordfører givet udtryk for, at man ikke ønsker flere penge. Økonomiministeren har sagt, at der skal milliarder til. Det kan godt være, at ministeren måske er lidt bange for det der alderdomsbegreb og siger, at det ikke er et problem, men

kan ministeren så ikke konstatere her, at hovedparten af patienterne, der er i vores sygehussenge, er borgere over 65 år? Det er ikke et problem at blive ældre, det er jeg da enig i, men det er vel en konstatering, at det er de ældre, der belaster vores sundhedsvæsen mest? Kan ministeren ikke bekræfte det og så løfte fligen for, hvad regeringen ønsker på sundhedsområdet?

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Når fru Lone Møller spørger, hvilken politik regeringen vil føre i forhold til det danske sundhedsvæsen, så kunne jeg jo være fristet til at sige, at vi vil føre den politik, der virker. Det er det, vi har gjort til dato, nemlig en kombination af at prioritere sundhedsområdet ressourcemæssigt med ret pæne vækstprocenter, flere penge, flere hårde kontanter, med et sæt spilleregler, der sikrer, at vi ikke bare har fokus på at bruge flere penge sådan passivt hen ad vejen, men at pengene bruges på en sådan måde, at det påvirker arbejdsplanlægningen og kreativiteten. Det understøtter en strukturdebat på sundhedsområdet, som også er en del af svaret på den udfordring, der her ridses op.

Det er den politik, regeringen har forfulgt til dato. Det betyder, at ventetiden ikke længere, hvis vi kan holde den kadence, vi har nu, er noget tungt problem, når man ser det i kombination med, at patienterne også har en mulighed for at søge ud privat efter 2 måneder. Det er den linje, regeringen fortsat vil forfølge.

Keld Albrechtsen (EL):

Når man nu ser på forløbet inden for det sidste halvandet års tid, så kommer ministeren med nogle penge. De bliver fordelt efter en bestemt nøgle hen over det sidste år ude i amterne, og langt hen på året ved man ikke, hvilke penge man har, og man ved ikke, hvad man kan disponere efter. Så sker der en ny fordeling af pengene med det resultat, at man f.eks. i Århus Amt i begyndelsen af år 2003 har været nødt til at foretage dramatiske nedskæringer, og ministeren må så til sidst indse, at han er nødt til at frigive yderligere 200 mio. kr.

Jeg synes ikke, at det virker som god planlægning. Det er sådan en stressfaktor, ministeren indbygger i systemet, hvor man i amterne aldrig ved, om man har nogle penge, eller man ikke har nogen penge.

Derfor ville jeg godt spørge ministeren, om ikke man kunne forestille sig, at amterne i højere

grad kunne regne med, at der er nogle penge, som de kan disponere lidt mere langsigtet over, således at man ikke først skal til at foretage gevaldige nedskæringer og så måske og måske ikke efterfølgende får nogle af pengene alligevel. Det er altså ikke ret god planlægning. Jeg vil høre ministeren, om ikke det giver stof til eftertanke.

Kl. 14.00

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Den strategi, hr. Keld Albrechtsen her beskriver, er jo den strategi, som den tidligere regering fulgte slavisk år efter år med de nedslående resultater, man kunne opvise efter 9 års socialdemokratisk ledelse.

Det er jo sådan set baggrunden for, at den nye regering har ønsket at tilføre sundhedsvæsenet det dynamiske element, der består i, at man ude på den enkelte afdeling, der, hvor man gør en forskel – i virkeligheden hele forskellen – kan se en sammenhæng mellem de ressourcer, man har til rådighed, og den aktivitet, man præsterer.

Det er sådan set det, vi er i gang med: at vende kursen. Det skal så selvfølgelig ske i kombination med, at man skal kunne have tillid til, hvad det er for en økonomiramme, man har på den lange bane. Derfor har vi også anmeldt over for Amtrådsforeningen, at et af de hovedtemaer, vi skal diskutere i de forestående økonomiforhandlinger, netop er, hvordan vi tilfører dansk sundhedsvæsen den form for takststyring, der sikrer dynamikken, i kombination med at vi også har en rammeøkonomi, der sikrer hensynet til den langsigtede planlægning.

Det er sådan set den balance, vi skal finde, og som vi har søgt at introducere, og som vi foreløbig har haft ganske gode resultater med også i Århus Amt.

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det er selvfølgelig glædeligt, at man nu går over til at prøve at lave en mere langsigtet planlægning på området frem for at hoppe fra tue til tue, frem for at hoppe fra den ene million til den næste million.

Det korte af det lange er vel egentlig, at Løkkeposen lige nu vel er oppe på omkring 650 mio. kr. for indeværende år, mens den sidste år var på 1,5 mia. kr. Herudover skal man lægge mærke til, at den tidligere regering bevilgede 2,1 mia. kr., men at denne regering kun har fundet 1,5 mia. kr. til i år. På den baggrund er det svært at

se, at den udvikling, som ministeren taler så stolt om, skal kunne fortsætte.

Jeg vil derfor afslutningsvis også spørge, om ikke det trods alt er rigtigt opfattet, at de 200 mio. kr., som nu er blevet tilført ekstra, kun er øremærket til nedbringning af ventelister, og at der ingen penge er til dialysepatienter, diabetikere med hjerteproblemer, den blodpropramte og alle de andre akutte patienter?

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, det er bestemt ikke rigtigt opfattet. Det er sådan, at jeg i efteråret aftalte en model med amterne, som videreføres i år, og som betyder, at al meraktivitet, der ligger ud over det niveau, man måtte forvente, at amterne kunne præstere med den økonomi, der som udgangspunkt er til rådighed, i princippet honoreres, uanset om det er aktivitet på det ene eller det andet område.

Derfor er det også helt forkert kun at fæstne sit blik på de 700 mio. kr., der er til rådighed i denne særlige pulje, for de 700 mio. kr. skal jo betragtes som toppen af et isbjerg. Under vandoverfladen er der i forvejen et betydeligt tocifret milliardbeløb, et milliardbeløb, som i den økonomiaftale vi indgik sidste år, blev udvidet med 850 mio. kr. som almindeligt bloktilskud.

I øvrigt ønsker jeg ikke at deltage i en stor diskussion om tal. Jeg vil hellere have fokus på patienterne, og det, patienterne kan iagttage, er et sygehusvæsen, hvor aktivitetsniveauet er stærkt stigende, hvor ventetiderne falder dramatisk, og hvor den enkelte patient nu har en mulighed for at søge ud og lade sig behandle i den private sektor, hvis man skal tåle at vente mere end 2 måneder på behandling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Vi bliver af tidsmæssige årsager nødt til at springe over spørgsmål til socialministeren, så hermed er spørgetimen sluttet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for folketingsmedlemmerne

Troels Lund Poulsen (V) og Søren Søndergaard (EL):

Formanden:

Hr. Troels Lund Poulsen har søgt om orlov fra den 29. april 2003 at regne, og hr. Søren Søndergaard har søgt om orlov fra den 5. maj 2003 at regne på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles de pågældende orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 14.05

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Venstre i Vejle Amtskreds, direktør Jørgen Bastholm, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 29. april 2003 i anledning af Troels Lund Poulsens orlov, og at 1. stedfortræder for Enhedslisten i Københavns Amtskreds, socialrådgiver Pernille Falcon, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 5. maj 2003 i anledning af Søren Søndergaards orlov.

Indstillingen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 109 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven. (Bindende ligningssvar fra kommunerne).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 19/2 2003. Første behandling 27/2 2003. Betænkning 9/4 2003. Anden behandling 22/4 2003. Tillægsbetænkning 23/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 109 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 161: Forslag til lov om ændring af lov om Statens Kunstfond. (Ophør af igangsætningsstipendier).

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsat 19/2 2003. Første behandling 12/3 2003. Betænkning 2/4 2003. Anden behandling 24/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 64 stemmer (V, DF, KF og KRF) mod 46 (S, SF, RV og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 134: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser m.v.).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 10/4 2003. Anden behandling 22/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 105 stemmer (V, S, DF, KE, SF og KRF) mod 7 (RV og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 136: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten – særlige døråbnere, fastholdelse og flytning).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 10/4 2003. Anden behandling 22/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.